

ใบงานที่ 1 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์และทัศนธาตุ

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

1. จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์)องค์ประกอบศิลป์ มีความหมายว่าอย่างไร?

.....

.....

.....

2. เส้น (Line) ชนิดใดที่แสดงถึงความรู้สึกตื่นเต้น ความไม่เป็นระเบียบ และความแตกแยก?

.....

.....

.....

3. จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง รูปร่าง (Shape) และ รูปทรง (Form) มาให้เข้าใจพอสังเขป

.....

.....

.....

4. พื้นผิว (Texture) แบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง?

.....

.....

.....

5. ตามหลักจิตวิทยาของสี (Psychology of Color) หากต้องการออกแบบงานกราฟิกที่สื่อถึง "ความสุข เยือกเย็น เยียบสงบ" และ "ความร่าเริง มีชีวิต" ควรเลือกใช้สีใดบ้างตามลำดับ?

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง: ให้นักเรียนลงมือวาดและออกแบบในพื้นที่ว่าง หรือกระดาษ A4 ที่ครูเตรียมไว้ให้

- **กิจกรรมที่ 1 การสื่ออารมณ์ด้วยเส้นและพื้นผิว:** ให้ออกแบบลวดลายกราฟิกนามธรรม โดยใช้ เส้นแย้ง (Opposition Lines) เพื่อสร้างความรู้สึกมีพลังที่ปรากฏเพิ่มขึ้น และใช้เครื่องมือวาดเส้นหรือปากกาจุด เพื่อสร้าง พื้นผิวที่เกิดจากเทคนิคการลงตา (Simulated Texture)
- **กิจกรรมที่ 2 การตัดทอนรูปร่าง:** ให้นำภาพของสัตว์หรือต้นไม้ (รูปร่างธรรมชาติ) มาวาดใหม่โดยตัดทอนรายละเอียดให้กลายเป็น รูปร่างนามธรรม (Abstract Shape) ที่ดูเรียบง่าย ไม่ตรงกับความจริง แต่ยังสามารถสื่อสารให้รู้ว่าเป็นสิ่งใด

ตอนที่ 3: โปรเจกต์ออกแบบประยุกต์ทฤษฎีสี

คำชี้แจง: สร้างสรรค์ผลงานกราฟิก (สามารถวาดด้วยมือหรือใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในคอมพิวเตอร์)

โจทย์: ให้ออกแบบสัญลักษณ์ (Logo) หรือภาพประกอบกราฟิกขนาด A5 จำนวน 1 ชิ้น

เงื่อนไขที่ 1: ต้องประกอบด้วยรูปทรงเรขาคณิตเป็นโครงสร้างหลัก

เงื่อนไขที่ 2: เลือกจัดโครงสร้างสีแบบ สีคู่ตรงข้าม (Complementary Color) โดยต้องใช้เทคนิคการแบ่งพื้นที่

สีใดสีหนึ่งให้มากกว่าในสัดส่วนประมาณ 80% : 20% เพื่อลดความขัดแย้งรุนแรง

เงื่อนไขที่ 3: เขียนอธิบายแนวคิดด้านล่างผลงาน ว่าเลือกใช้สีคู่ใด และต้องการสื่ออารมณ์ความรู้สึกใด

ให้กับผู้พบเห็นตามจิตวิทยาของสี

เกณฑ์การประเมินผลงาน โปรเจกต์ออกแบบประยุกต์ทฤษฎีสี

ทักษะที่ประเมิน	ดีเยี่ยม (3-4 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)
1. การใช้รูปทรงเรขาคณิต (2 คะแนน)			
2. การจัดโครงสร้างสีคู่ตรงข้าม (2 คะแนน)			
3. การอธิบายแนวคิด (1คะแนน)			

ใบงานหน่วยที่ 2

เรื่อง หลักการออกแบบ (Principles of Design)

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น.....

ตอนที่ 1: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. หลักการออกแบบ มีความหมายว่าอย่างไร?

.....

.....

.....

2.การจัดรูปแบบของ ความสมดุล (Balance) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง?

.....

.....

.....

3.สัดส่วนทอง (The Golden Section) มีการกำหนดอัตราส่วนไว้ที่เท่าใด และมีความหมายว่าอย่างไร?

.....

.....

.....

4. จงอธิบายความหมายของ ความกลมกลืนของประโยชน์ใช้สอย พร้อมยกตัวอย่างประกอบมาให้เข้าใจ

.....

.....

.....

5. การนำ ความขัดแย้ง (Contrast) มาใช้ในงานศิลปะมีข้อดีอย่างไร และมีข้อสำคัญที่ควรระวังในการนำมาใช้
อย่างไร?

.....

.....

.....

ตอนที่ 2: จับคู่ความสัมพันธ์ คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวา มาเติมลงในช่องว่าง
ด้านซ้ายให้มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง เติมคำตอบรูปแบบของจังหวะความหมาย

- [.....] การจัดจังหวะแบบซ้ำกัน (Repetition Rhythm)
- [.....] การจัดจังหวะแบบสลับกัน (Alternative Rhythm)
- [.....] การจัดจังหวะแบบเพิ่มพัฒนา (Progressive Rhythm)
- [.....] การจัดจังหวะแบบเลื่อนไหล (Flowing Rhythm)

- ก. การจัดองค์ประกอบที่มีการเปลี่ยนแปลงจากหน่วยหนึ่ง
ไปยังอีกหน่วยหนึ่งที่ละน้อย
- ข. การจัดจังหวะขององค์ประกอบในลักษณะการ
เคลื่อนไหวที่มีจังหวะสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน
- ค. การจัดองค์ประกอบ เช่น เส้น สี รูปร่าง รูปทรง ที่มี
ลักษณะเหมือนกัน และช่วงจังหวะซ้ำกัน
- ง. การจัดจังหวะขององค์ประกอบในลักษณะสลับกัน

ตอนที่ 3: คำชี้แจง: ให้นักเรียนออกแบบหรือวาดภาพร่าง (Sketch) ลวดลายกราฟิกหรือองค์ประกอบศิลป์
อย่างง่าย 1 ชิ้นงาน
โดยมีเงื่อนไขดังนี้เงื่อนไข

- เลือกใช้ หลักการออกแบบ อย่างน้อย 2 หลักการมาผสมผสานกันในภาพเดียว
(เช่น ใช้ความสมดุลแบบสองข้างไม่เหมือนกัน + การจัดจังหวะแบบเลื่อนไหล)
- อธิบายแนวคิดผลงานชิ้นนี้เลือกใช้หลักการออกแบบใดบ้าง?ตอบ

1.ผลงานชิ้นนี้เลือกใช้หลักการออกแบบใดบ้าง?

.....

.....

.....

2.นักเรียนนำหลักการออกแบบที่เลือก มาประยุกต์ใช้ในภาพนี้อย่างไร?ตอบ

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 1: Photo Pose

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้ ร่างกายของสมาชิกในกลุ่ม หรือ สิ่งของรอบตัวในวิทยาลัย มาจัดองค์ประกอบและถ่ายภาพหนึ่ง เพื่อสื่อถึงหลักการออกแบบต่อไปนี้ (กลุ่มละ 4 ภาพ):

- **ภาพที่ 1: ความสมดุล (Balance):** ให้จัดภาพแสดงความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetrical) หรือ สองข้างไม่เหมือนกัน (Asymmetrical) (เช่น การโพสท่าถ่ายรูปที่น้ำหนักสายตาซ้าย-ขวาดูเท่ากัน)
- **ภาพที่ 2: สัดส่วน (Proportion):** แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของขนาด หรือ ความหนักเบา (เช่น การเล่นกับมุมกล้องระยะใกล้-ไกล เพื่อสร้างสัดส่วนตามที่คิดขึ้นมาใหม่)
- **ภาพที่ 3: ความกลมกลืน (Harmony):** ประสานให้เกิดความกลมกลืนเป็นพวกหรือเป็นหมู่ (เช่น การจัดกลุ่มโทนสีเสื้อผ้า หรือโพสท่าที่ประสานกันเป็นหมู่คณะ)
- **ภาพที่ 4: ความขัดแย้ง (Contrast):** แสดงสภาพความแตกต่างขององค์ประกอบที่ขัดแย้งกันอย่างเห็นได้ชัด (เช่น 3 คนยืน 1 คนกระโดดขยับตัว หรือการจัดวางสิ่งของที่สัดกัน)
- **ภารกิจที่ 2: Human Stop-Motion (สร้างจังหวะด้วยภาพต่อเนื่อง)**
 - ให้แต่ละกลุ่มถ่ายภาพหนึ่งต่อเนื่องกัน (Stop-Motion) หรือทำเป็นลักษณะ Flipbook สั้นๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึง "จังหวะ (Rhythm)" ซึ่งคือการซ้ำที่มีระยะห่างอย่างเป็นระเบียบต่อเนื่อง โดยให้เลือกนำเสนอจังหวะ 1 รูปแบบ จากตัวเลือกต่อไปนี้:
 - จังหวะแบบซ้ำกัน (Repetition Rhythm)
 - จังหวะแบบสลับกัน (Alternative Rhythm)
 - จังหวะแบบเพิ่มพัฒนา (Progressive Rhythm)
 - จังหวะแบบเลื่อนไหล (Flowing Rhythm)
- **ภารกิจที่ 3: นำเสนอผลงาน (Show & Share)**
 - ให้แต่ละกลุ่มนำภาพนิ่งทั้ง 4 ภาพ และภาพเคลื่อนไหว Stop-Motion มานำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - นักเรียนต้องอธิบายแนวคิดว่าผลงานชิ้นนั้นใช้หลักการออกแบบรูปแบบใด และใช้เทคนิคอะไรในการจัดวางองค์ประกอบศิลป์

ตัวอย่าง

ใบงานหน่วยที่ 3: การทำซ้ำ ความผันแปร การลดหลั่น และเอกภาพ

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. การทำซ้ำ มีความหมายว่าอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไรต่อการจัดองค์ประกอบทางศิลป์?

.....

.....

.....

.....

2. การทำซ้ำแบบที่เหมือนกันทุกประการ และ การทำซ้ำแบบสลับด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

3. ในทางศิลปะ ความผันแปร หมายถึงอะไร และช่วยส่งผลต่อภาพรวมของชิ้นงานอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

4. จงยกตัวอย่างลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบ การลดหลั่น (Gradation) ที่สามารถพบเห็นได้ในธรรมชาติอย่างน้อย 3 ตัวอย่าง

1.
2.
3.

5. เอกภาพ ในงานศิลปะ มิได้หมายถึงแค่ความเป็นหน่วยในการจัดองค์ประกอบศิลป์เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงเรื่องใดอีกบ้าง?

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2: จับคู่ความสัมพันธ์

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำตัวอักษร (ก - จ) หน้าข้อความด้านขวา มาเติมลงในช่องว่างด้านซ้ายให้มีความสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง

	ข้อความ / สถานการณ์	หลักการทางศิลปะ
[.....]	1. การสร้างความกลมกลืนและเป็นตัวกลางในการประสานความขัดแย้งภายในผลงานศิลปะให้เกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	ก. การซ้ำแบบสลับด้าน
[.....]	2. การกระทำหรือการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งซ้ำกันมากกว่า 1 หน่วยขึ้นไป เช่น การซ้ำของรูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก สี	ข. กฎเกณฑ์ของการประสาน (Transition)
[.....]	3. ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ที่ศิลปินต้องการนำเสนอให้ชัดเจน เช่น ความรัก ความเศร้า ความหวาดหวั่น	ค. การทำซ้ำ (Repetition)
[.....]	4. การซ้ำของสิ่งที่เหมือนกัน แต่สลับด้านขวาเป็นซ้ายหรือจากสีขาวเป็นสีดำ สลับต่อเนื่องกัน	ง. การลดหลั่น
[.....]	5. การจัดลำดับชั้นขององค์ประกอบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามลำดับที่ละเอียดที่ละน้อย เช่น จากเข้มไปสู่อ่อน จากใหญ่ไปสู่เล็ก	จ. เอกภาพทางความคิด

ตอนที่ 3: การออกแบบลวดลายกราฟิก

คำชี้แจง: ให้นักเรียนออกแบบลวดลายกราฟิก (Graphic Pattern) หรือภาพประกอบ 1 ชิ้นงาน ลงในพื้นที่ว่างด้านล่าง โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- **เงื่อนไขที่ 1:** ต้องใช้หลักการ **การทำซ้ำ** รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นโครงสร้างหลักของภาพ
- **เงื่อนไขที่ 2:** ต้องแทรก **ความผันแปร** (เช่น ผันแปรของสี, ขนาด, ทิศทาง) ลงไปเพื่อสร้างความแตกต่างและเชื่อมโยงกันให้เกิดความน่าสนใจ
- **เงื่อนไขที่ 3:** ภาพรวมต้องมองเห็นเป็นภาพรวม (See as Whole) หรือมีความเป็น **เอกภาพ (Unity)** ที่เสร็จสมบูรณ์ในตัว ไม่อาจแบ่งแยกได้ (*พื้นที่สำหรับวาดภาพออกแบบหรือสเก็ตช์ใดก็ได้*)

อธิบายแนวคิดผลงาน:

1. ผลงานชิ้นนี้ใช้การทำซ้ำประเภทใด? และมีความผันแปรในเรื่องใดบ้าง

.....
.....

2. นักเรียนใช้เทคนิคใดในการสร้างภาพรวมให้เกิดความเป็นเอกภาพ?

.....
.....

กิจกรรมกลุ่ม: "Flat-Lay Graphic: เสกของรอบตัวให้มีเอกภาพ"

จำนวนสมาชิก: กลุ่มละ 4-5 คน อุปกรณ์ที่ต้องใช้: สมาร์ทโฟนสำหรับถ่ายภาพ และสิ่งของรอบตัวที่มีอยู่แล้ว (เช่น อุปกรณ์การเรียน ปากกา สมุด ขวดน้ำ หรือใบไม้ ดอกไม้ ก้อนหิน บริเวณวิทยาลัย)

ภารกิจสำหรับนักเรียน (Mission)

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมสิ่งของรอบตัวกลุ่มละ 15-20 ชิ้น จากนั้นช่วยกันจัดวางสิ่งของเหล่านั้นลงบนโต๊ะ หรือพื้นกระดาน แล้วถ่ายภาพมุกด (มุมจากด้านบนลงมา) จำนวน 3 ภารกิจ ดังนี้

ภารกิจที่ 1: "ซ้ำแต่น่าสนใจ" (Repetition & Variation)

- **คำสั่ง:** ให้จัดวางสิ่งของที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อแสดง "การทำซ้ำ" เช่น การซ้ำของรูปร่าง รูปทรง หรือสี ให้เป็นระเบียบ
- **จุดท้าทาย:** ในกลุ่มสิ่งของที่ทำซ้ำนั้น ต้องแทรก "ความผันแปร" ลงไป 1 จุด เพื่อสร้างความแตกต่าง และทำให้ภาพดูน่าสนใจ มีชีวิตชีวาขึ้น (เช่น วางปากกาสีน้ำเงินเรียงกัน 10 ด้าม แต่มีด้ามหนึ่งเป็นสีแดง หรือวางเรียงสลับทิศทางการ)

ภารกิจที่ 2: "ไล่สลับ" (Gradation)

- **คำสั่ง:** ให้จัดวางสิ่งของโดยแสดงให้เห็นถึง "การลดหลั่น" ซึ่งเป็นการจัดลำดับชั้นขององค์ประกอบให้เปลี่ยนแปลงตามลำดับที่เล็กลงทีละน้อย
- **แนวทาง:** นักเรียนสามารถเลือกจัดวางจากสีเข้มไปสู่อ่อน หรือจากของชิ้นใหญ่ไปสู่ชิ้นเล็ก คล้ายกับปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงสีของท้องฟ้ายามพลบค่ำที่ค่อยเป็นค่อยไป

ภารกิจที่ 3: "รวมเป็นหนึ่งเดียว" (Unity)

- **คำสั่ง:** นำสิ่งของทั้งหมดที่มี มาจัดองค์ประกอบภาพถ่าย 1 ภาพ (Masterpiece) โดยต้องประสานความแตกต่างทั้งหมดให้เกิด "เอกภาพ"
- **จุดท้าทาย:** ภาพนี้ต้องมองแล้วให้ความรู้สึกถึงภาพรวม (See as Whole) องค์ประกอบมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เสร็จสมบูรณ์ในตัว และไม่อาจแบ่งแยกได้

การนำเสนอผลงาน (Show & Share)

- ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอภาพถ่ายทั้ง 3 ภารกิจหน้าชั้นเรียน
- ให้อธิบายแนวคิดในภาพสุดท้าย (ภารกิจที่ 3) กลุ่มของตนเองใช้ กฎเกณฑ์ของการประสาน (Transition) อย่างไร เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานความขัดแย้งให้กลืนกันเป็นเอกภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน:

- ความถูกต้องของการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทั้ง 4 ข้อ (ทำซ้ำ, ผันแปร, ลดหลั่น, เอกภาพ)
- ความคิดสร้างสรรค์ในการเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่รอบตัวมาจัดวาง
- ความสวยงามและการจัดองค์ประกอบของภาพถ่าย

ใบงานหน่วยที่ 4: การจัดองค์ประกอบและการเน้นจุดเด่น

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น.....

ตอนที่ 1: คำชี้แจง: ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. การจัดองค์ประกอบศิลป์ มีความสำคัญอย่างไรต่อการออกแบบงานกราฟิกทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ?

.....

.....

.....

.....

2. จงอธิบายความรู้สึกที่ได้รับจากการจัดภาพรูปแบบต่างๆ ต่อไปนี้:

- การจัดภาพเป็นรูปวงกลมหรือวงรี:
- การจัดภาพเป็นรูปสี่เหลี่ยม:

3. กฎสามส่วน (Rule of Thirds) คืออะไร และทำไมการวางจุดสนใจตามกฎนี้จึงน่าสนใจกว่าการวางไว้กึ่งกลางภาพ?

.....

.....

.....

.....

4. ในการเน้นให้เกิดจุดเด่น ประธาน (Subject) และ ส่วนรอง (Subordination) มีหน้าที่แตกต่างกันอย่างไรในภาพ?

.....

.....

.....

.....

5. ยกตัวอย่างวิธีการเน้นจุดเด่นมา 3 วิธี

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2: วิเคราะห์ภาพและเทคนิคการเน้น

คำชี้แจง: พิจารณารูปแบบการเน้นจุดเด่นที่กำหนดให้ แล้วอธิบายวิธีการทำ

วิธีการเน้นจุดเด่น	คำอธิบายวิธีการทำ
1. เน้นด้วยขนาด	
2. เน้นด้วยเส้นนำสายตา	
3. เน้นโดยท่าทางความเคลื่อนไหว	
4. เน้นด้วยกรอบ (ฉากหน้า)	

ตอนที่ 3: ออกแบบ Layout

คำชี้แจง: ให้นักเรียนออกแบบโครงร่างภาพ (Thumbnail Sketch) โดยเลือกรูปทรงเรขาคณิตมาจัดวางตามหลักการที่กำหนด

- โจทย์: จัดวางองค์ประกอบในกรอบสี่เหลี่ยม โดยใช้ กฎสามส่วน ในการวางตำแหน่งประธาน และ เลือกใช้วิธี การเน้นด้วยเส้นนำสายตา หรือ การเน้นด้วยกรอบ เพื่อดึงดูดความสนใจ

อธิบายแนวคิด: ภาพนี้ใช้จุดเด่นอยู่ที่บริเวณใด? และใช้เทคนิคอะไรในการเน้น?

.....

.....

กิจกรรมที่ 1: "Snap & Show: สำจุดเด่น เน้นกฎสามส่วน"

วิธีดำเนินการ:

ให้นักเรียนใช้กล้องสมาร์ทโฟน (แนะนำให้ลองตั้งค่าสัดส่วนภาพแบบ 16:9 เพื่อมุมมองที่กว้างขึ้น) ออกไปถ่ายภาพรอบๆ บริเวณวิทยาลัย โดยต้องถ่ายภาพตามโจทย์ที่ระบุต่อไปนี้ให้ครบถ้วน

1. **ภารกิจ กฎสามส่วน (Rule of Thirds):** ถ่ายภาพโดยแบ่งพื้นที่ภาพออกเป็นสามส่วนทั้งแนวนอนและแนวตั้ง แล้ววาง "ประธาน (Subject)" ของภาพไว้ตรงบริเวณที่เส้นตัดกัน เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสายตาและดูน่าสนใจกว่าการวางไว้กึ่งกลาง
2. **ภารกิจ เส้นนำสายตา:** ถ่ายภาพโดยใช้ทิศทางของเส้น เพื่อเป็นตัวนำสายตาผู้ชมเข้าไปสู่จุดสนใจ (ประธาน) ของภาพ
3. **ภารกิจ การเน้นด้วยกรอบ:** ถ่ายภาพโดยหาสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาเป็นฉากหน้า (Foreground) เพื่อสร้างกรอบให้ภาพ ซึ่งจะช่วยเน้นให้วัตถุภายในกรอบดูโดดเด่นขึ้น
4. **ภารกิจ การเน้นด้วยขนาด:** ถ่ายภาพโดยเน้นให้รูปหรือองค์ประกอบที่เราต้องการสื่อสาร มีขนาดที่ใหญ่ที่สุดภายในภาพ

การนำเสนอ ให้นักเรียนเลือกภาพที่ดีที่สุด 1 ภาพ มาพรีเซนต์หน้าชั้นเรียน พร้อมอธิบายว่าภาพนั้นใช้เทคนิคการจัดภาพแบบใด และมีอะไรเป็น **ส่วนรอง (Subordination)** ที่คอยเสริมให้ประธานเด่นขึ้น

กิจกรรมที่ 2: "Layout Challenge: ตัดแปะจัดภาพ"

ระยะเวลา: 1 ชั่วโมง

รูปแบบ: งานกลุ่ม (กลุ่มละ 3-4 คน)

วิธีดำเนินการ:

ครูเตรียมกระดาษ A4 แจกให้แต่ละกลุ่ม พร้อมนิตยสารเก่า กรรไกร และกาว (หรือหากเรียนในห้องคอมพิวเตอร์ สามารถให้นักเรียนหาภาพจากอินเทอร์เน็ตและจัด Layout ในโปรแกรมกราฟิกได้เลย)

- **โจทย์:** ให้นักเรียนช่วยกันจัดภาพแบบผสมผสาน (การจัดภาพแบบผสม) เพื่อสร้างสรรค์โปสเตอร์โปรโมทสินค้าหรือภาพยนตร์ 1 ชิ้น โดยต้องผสมรูปแบบการจัดภาพอย่างน้อย 2 รูปแบบเข้าด้วยกันจากตัวเลือกต่อไปนี้:
 - การจัดภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม (ประกอบด้วยเส้นตั้งฉาก เส้นทแยงมุม และเส้นแนวนอน)
 - การจัดภาพเป็นรูปวงกลมหรือรูปวงรี (ให้ความรู้สึกนุ่มนวล ทิศทางต่อเนื่อง)
 - การจัดภาพเป็นรูปรัศมี (ทิศทางพุ่งออกจากศูนย์กลาง แสดงพลังความเคลื่อนไหว)
 - การจัดภาพแบบซ้ำ ๆ (จัดวางอย่างเป็นจังหวะแบบต่อเนื่องกัน)

การนำเสนอ: นำผลงานติดบนกระดาน และให้ตัวแทนกลุ่มออกมาอธิบายว่า โปสเตอร์ของกลุ่มตนเอง ใช้รูปแบบการจัดภาพอะไรผสมกันบ้าง และช่วยสร้างความรู้สึกสมบูรณ์หรือลงตัวให้กับภาพรวมอย่างไร

ใบงานหน่วยที่ 5: การออกแบบจัดหน้าเลย์เอาต์ (Layout Design)

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

ตอนที่ 1: คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. เลย์เอาต์ (Layout) มีความหมายว่าอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไรต่องานพิมพ์?

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของส่วนประกอบ กริด (Grid) ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

- มาร์จิ้น (Margins):
- โมดูล (Modules):
- กัตเตอร์ (Gutters):
- โฟลว์ไลน์ (Flowlines):

3. รูปแบบพื้นฐานของกริด (Grid types) มีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง?

1.
2.
3.
4.

4. ระบบกริด ในงานออกแบบมีความหมายว่าอย่างไร และทำหน้าที่อะไรในงานเลย์เอาต์?

.....

.....

.....

5. จงอธิบายความแตกต่างระหว่างการจัดแบ่งพื้นที่แบบ คอลัมน์ (Columns) และ ราว (Rows)

.....

.....

.....

6. อาลีสีย์ (Alleys) คืออะไร และมีทิศทางการวางตัวอย่างไรบนหน้ากระดาษ?

.....

.....

ตอนที่ 2: จับคู่รูปแบบการจัดเลย์เอ๊าท์ (Layout Formats)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำตัวอักษร (ก - ญ) หน้าข้อความด้านขวา มาเติมลงในช่องว่างด้านซ้ายให้ตรงกับรูปแบบการจัดเลย์เอ๊าท์ให้ถูกต้องและครบถ้วน

	รูปแบบการจัดเลย์เอ๊าท์	ลักษณะเด่นของการจัดเลย์เอ๊าท์
[.....]	1. แบบมองเดรียน (Mondrian layout)	ก. นำเสนอโดยเน้นตัวอักษรมากกว่ารูปภาพ จึงต้องพิจารณารูปแบบของตัวอักษรเป็นหลัก
[.....]	2. แบบแถบซ้อน (Multipanel layout)	ข. เน้นความสวยงามของตัวอักษรให้แปลกตา และอาจใส่ลวดลายอื่นๆ ประกอบเข้าไปด้วย
[.....]	3. แบบหน้าต่างภาพ (Picture window layout)	ค. การใช้ภาพเล็กๆ มาสอดแทรกระหว่างประโยคแทนคำบางคำหรือข้อความ
[.....]	4. แบบภาพเงา (Silhouette layout)	ง. นิยมใช้ในโฆษณาหนังสือพิมพ์ โดยส่วนประกอบต่างๆ จะถูกจัดให้อยู่ภายในกรอบ
[.....]	5. แบบกรอบ (Frame layout)	จ. จัดข้อมูลภาพประกอบเยอะ หลากหลาย เป็นอิสระ และกระจัดกระจายไปโดยรอบ
[.....]	6. แบบเน้นบท (Copy heavy layout)	ฉ. ใช้เมื่อต้องการเน้นที่ข้อความเนื้อหา สาระ ข้อความเป็นจุดสำคัญของการนำเสนอ
[.....]	7. แบบภาพปริศนา (Rebus layout)	ช. เน้นความโดดเด่นของภาพที่เป็นโครงสร้างภายนอก ไม่เน้นรายละเอียดบนภาพ
[.....]	8. แบบละครสัตว์ (Circus layout)	ซ. นิยมจัดเพื่อดึงดูดให้ผู้ชมดูตามที่ละช่องภาพ ลักษณะคล้ายกับการอ่านการ์ตูนช่อง
[.....]	9. แบบแรงดลใจจากตัวอักษร (Alphabet inspired layout)	ฌ. ออกแบบโดยลากเส้นตามแนวตั้งและแนวนอน เพื่อแบ่งพื้นที่ออกเป็นตาราง
[.....]	10. แบบตัวอักษรใหญ่ (Big type layout)	ญ. นิยมใช้มากที่สุด และเป็นแบบที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับการจัดหน้าในนิตยสาร

ใบงานปฏิบัติวิชา หน่วยที่ 5: การออกแบบจัดหน้าเลย์เอาต์ (Layout Design)

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนใช้โปรแกรม Adobe Illustrator ในการปฏิบัติงานตามโจทย์ที่กำหนด จากนั้นบันทึกไฟล์ผลงาน (Export เป็น JPEG หรือ PDF ตามที่ครูผู้สอนกำหนด) เพื่อส่งตรวจ

ภารกิจที่ 1: สร้างระบบกริด (Grid System) ในโปรแกรม

ขั้นตอนการปฏิบัติ:

1. เปิดโปรแกรม Adobe Illustrator และสร้างหน้ากระดาษใหม่ (Artboard) ขนาด A4 แนวนอน หรือแนวตั้ง
2. ใช้คำสั่ง **View > Show Rulers (Ctrl+R)** เพื่อเปิดแถบไม้บรรทัด
3. ให้ลาก **เส้นไกด์ (Guides)** จากไม้บรรทัดมาจัดวาง เพื่อสร้างโครงสร้างกริดแบบ "**โมดูลาร์กริด (Modular Grid)**" (ตีเส้นแบ่งพื้นที่เป็นคอลัมน์และแถวให้เกิดช่องตาราง)
4. ใช้เครื่องมือ **Type Tool (T)** พิมพ์ข้อความและทำลูกศรชี้ เพื่อระบุส่วนประกอบบนหน้ากระดาษให้ครบถ้วน ได้แก่:

- มาร์จิ้น (Margins) คอลัมน์ (Columns) ราว (Rows)
- กัดเตอร์/อาลลี (Gutters/Alleys) โมดูล (Modules)

ภารกิจที่ 2: จัดหน้าเลย์เอาต์โปสเตอร์ (Digital Layout Design) (10 คะแนน)

ขั้นตอนการปฏิบัติ:

1. สร้าง Artboard ใหม่ ขนาด A4
2. ให้นักเรียนออกแบบโปสเตอร์โปรโมทสินค้าหรือกิจกรรม 1 ชิ้น โดยเลือก **รูปแบบการจัดเลย์เอ๊าท์ 1 รูปแบบ** จากบทเรียน (เช่น แบบมองเดรียน, แบบหน้าต่างภาพ, แบบภาพเงา, แบบตัวอักษรใหญ่)
3. ให้นำรูปภาพ (หรือวาดรูปทรงจำลองด้วย Rectangle Tool) และจัดวางข้อความเนื้อหาลงไปตามโครงสร้างเลย์เอ๊าท์ที่เลือกไว้ให้เกิดความสวยงามและเป็นระเบียบ

อธิบายแนวคิด (พิมพ์ข้อความใส่ลงไปที่มุมล่างของ Artboard):

- "ผลงานชิ้นนี้ใช้รูปแบบการจัดเลย์เอาต์แบบ....."
- "เหตุผลที่เลือกใช้เลย์เอาต์แบบนี้คือ....."

ภารกิจที่ 3: ตั้งค่า Artwork สำหรับส่งโรงพิมพ์

ขั้นตอนการปฏิบัติ: จากชิ้นงานโปสเตอร์ในภารกิจที่ 2 ให้นักเรียนจำลองการเตรียมไฟล์สำหรับส่งโรงพิมพ์ โดยเพิ่มองค์ประกอบต่อไปนี้ลงไปใน Artboard:

1. สร้าง **เครื่องหมาย Crop mark** เพื่อกำหนดแนวเส้นตัดเจียนกระดาษ (เลือกที่กรอบภาพ > ไปที่เมนู Effect > Crop Marks)
2. สร้าง **เครื่องหมาย Fold mark** สมมติว่าโปสเตอร์นี้ต้องพับครึ่ง ให้ใช้เครื่องมือ Line Segment Tool ลากเส้นแบ่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วตั้งค่าหน้าต่าง Stroke ให้เป็น **เส้นประ**
3. ใช้ **เส้นไกด์ (Guides)** ลากมากันขอบเขตความปลอดภัย (Safe Zone) ไม่ให้ตัวอักษรสำคัญตกขอบกระดาษ

ใบงาน

หน่วยที่ 6: การจัดวางภาพและการใช้เครื่องมือเบื้องต้น

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. เส้นกริด (Grid) และ เส้นไกด์ (Guide) มีประโยชน์อย่างไรต่องานออกแบบกราฟิก

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากต้องการดึง เส้นไกด์ (Guide) ออกมาใช้งานบนอาร์ตบอร์ด นักเรียนต้องเปิดใช้งานเครื่องมือใดก่อน และมีวิธีการแสดงผลเครื่องมือนี้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ในกรณีที่นักเรียนทำงานผิดพลาด และต้องการ ย้อนกลับการทำงานในขั้นตอนล่าสุด (Undo) สามารถทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง?

.....

.....

.....

.....

.....

4. การใช้เครื่องมือลบส่วนประกอบ (Eraser Tool) มีหลักสำคัญในการทำงาน 2 ข้อ ได้แก่อะไรบ้าง?

1.
2.

5. หากเปิดไฟล์งานหลายๆ ไฟล์พร้อมกัน แล้วต้องการจัดเรียงมุมมองของหน้าต่างโปรแกรมใหม่ให้เรียงชิดกัน ต้องใช้คำสั่งใด?

.....

.....

.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำตัวอักษร (ก - ช) หน้าเครื่องมือหรือคำสั่งด้านขวา มาเติมลงในช่องว่างด้านซ้ายให้สัมพันธ์กับหน้าที่การทำงาน

เติมคำตอบ	หน้าที่การใช้งาน	เครื่องมือ / คำสั่ง
[.....]	1. ใช้ระบายไล่โทนสีจากสีหนึ่งไปยังสีหนึ่ง โดยสามารถกำหนดสีแต่ละช่วงและมุมได้	ก. Type Tool
[.....]	2. อำนาจความสะดวกในการจัดวาง โดยเป็นเส้นไกด์ที่จะปรากฏขึ้นโดยอัตโนมัติ	ข. Transform Panel
[.....]	3. ใช้หมุนและบิดวัตถุให้ลาดเอียง โดยสามารถกำหนดจุดที่เป็นแกนในการบิดได้	ค. Gradient Tool
[.....]	4. ช่วยขยายชิ้นงานให้สามารถตกแต่งได้อย่างละเอียดมากขึ้น หรือย่อคุณภาพรวม	ง. Smart Guide
[.....]	5. ใช้ใส่ข้อความเบื้องต้น เพื่อสร้างจุดสนใจหรือจุดดึงดูดในงานกราฟิก	จ. Live Paint Bucket
[.....]	6. ใช้ปรับขนาดวัตถุอย่างแม่นยำ โดยสามารถกำหนดค่าความกว้างและความสูงได้	ฉ. Shear Tool
[.....]	7. เป็นสิ่งที่ใช้เคลื่อนย้ายวัตถุที่อยู่ในกลุ่ม Live Paint Group	ช. Zoom Tool
[.....]	8. แสดงภาพและบริเวณโดยรอบทั้งหมด ในขณะที่กำลังย่อขยายภาพชิ้นงาน	ซ. Navigator Panel

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอธิบายขั้นตอนการทำงานต่อไปนี้ เพื่อจำลองสถานการณ์ก่อนลงมือปฏิบัติจริงในโปรแกรม Illustrator

โจทย์: นักเรียนวาดภาพ "ผลไม้ คนละ 1 ชนิด ห้ามซ้ำกัน" เสร็จแล้ว และต้องการปรับแต่งชิ้นงานตามเงื่อนไขต่อไปนี้ จงอธิบายวิธีทำ

1. ต้องการล็อกเส้นไกด์ (Lock Guides): เพื่อไม่ให้เส้นไกด์ที่จัดไว้เคลื่อนที่ ต้องคลิกคำสั่งใด

2. ต้องการลบเส้นไกด์ทั้งหมดทิ้ง (Clear Guides): เมื่อทำงานเสร็จแล้ว ต้องไปที่เมนูคำสั่งใด?

3. ต้องการปรับขนาดภาพให้ใหญ่ขึ้น (Scale): นอกจากใช้ Selection Tool แล้ว สามารถใช้เครื่องมือใดคลิกเพื่อวางจุดยึดและลากออกด้านนอกได้อีก?

ใบงานวิชา องค์ประกอบศิลป์สำหรับงานกราฟิก
หน่วยที่ 7: การใช้สีและการระบายสีในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. โมเดลสีแบบ RGB ย่อมาจากสีอะไรบ้าง และเหมาะสำหรับนำไปใช้งานกับอุปกรณ์ประเภทใด?

.....
.....
.....
.....

2. ในโปรแกรม Illustrator โมเดลสีที่อ้างอิงตามหลัก "การแสดงสีของเครื่องพิมพ์" คือโมเดลใด?

.....
.....

3. โมเดลสีแบบ HSB สร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากหลักการใด?

.....
.....

คำชี้แจง: ให้อธิบายหน้าที่หรือความแตกต่างของเครื่องมือระบายสีต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. พาเนล Swatches มีความแตกต่างจาก พาเนล Color อย่างไรในการเลือกใช้สี?

.....
.....
.....
.....

2. หากนักเรียนต้องการสร้างวัตถุที่มีการไล่โทนสีจากสีหนึ่งไปยังอีกสีหนึ่ง นักเรียนต้องใช้เครื่องมือใด และสามารถเลือกรูปแบบการไล่สี (Type) แบบใดได้บ้าง? ตอบ

.....
.....

3. Eyedropper Tool มีประโยชน์อย่างไรนอกจากการดึงสีของวัตถุอื่นมาใส่ในวัตถุที่เลือก? ตอบ

.....
.....
.....
.....

4. หากต้องการเทสีลงในวัตถุที่อยู่ในกลุ่ม Live Paint Group ต้องใช้เครื่องมือใด? ตอบ .

.....
.....

ใบงานปฏิบัติ การออกแบบตราสัญลักษณ์ (Logo Design Project)

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนสมมติว่าตนเองเป็นกราฟิกดีไซน์เนอร์ที่ต้องออกแบบโลโก้ให้กับแบรนด์สินค้าหรือบริการ 1
แบรนด์ จงตอบคำถามต่อไปนี้เพื่อกำหนดทิศทางของงาน

1. ข้อมูลแบรนด์ (Brand Identity):

- ชื่อแบรนด์ (Brand Name):

.....

- ประเภทสินค้าหรือบริการ:

.....

- กลุ่มเป้าหมายหลักคือใคร (เช่น วัยรุ่น, วัยทำงาน, เด็ก):

.....

2. การเลือกใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ:

- โลโก้นี้จะใช้ "ความสมดุล (Balance)" รูปแบบใด? (สมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน หรือ ไม่เท่ากัน)

.....

- จะใช้รูปทรงเรขาคณิต รูปร่างธรรมชาติ หรือรูปร่างนามธรรม เป็นโครงสร้างหลัก?

-

3. จิตวิทยาของสี (Color Psychology):

- สีหลักที่เลือกใช้คืออะไร? (เลือกมา 1-2 สี):

.....

- เหตุผลที่เลือกใช้สีนี้ เพราะต้องการสื่อความรู้สึกใดให้กับผู้พบเห็น?

-

ส่วนที่ 2: การร่างแบบจำลอง (Thumbnail Sketches)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนออกแบบร่าง (Sketch) โลโก้ตามแนวคิดในส่วนที่ 1 ลงในกรอบด้านล่าง จำนวน 3 ไอเดีย
(แนะนำให้ลองสไตล์ที่ต่างกัน เช่น สไตล์ตัวอักษร, สไตล์มินิมอล, สไตล์มาสคอต)

1

2

3

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำไอเดียที่เลือกไว้ ไปสร้างเป็นชิ้นงานดิจิทัลในโปรแกรม Adobe Illustrator โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้ พร้อมบันทึกภาพผลงานส่งครูผู้สอน

เงื่อนไขการทำงานในโปรแกรม:

- 1. **การตั้งค่าหน้ากระดาษและเลย์เอ๊าท์:** เปิดโปรแกรม สร้าง Artboard ขนาด 1080 x 1080 Pixels
- 2. **การใช้ Grid & Guide:** ให้ใช้ไม้บรรทัด (Ctrl+R) ดึง **เส้นไกด์ (Guide)** มากำหนดจุดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ เพื่อให้โลโก้อยู่ตรงกลางพอดี
- 3. **การวาดและลงสี:** ใช้เครื่องมือวาดรูปทรงพื้นฐาน (Shape Tools), เครื่องมือดัดแปลง (Scale/Shear), และลงสีด้วยพาเนล Swatches หรือ Live Paint Bucket ให้ตรงตามทฤษฎีสีที่วางแผนไว้
- 4. **การตรวจสอบเอกภาพ:** ก่อนส่งงาน ให้ประเมินภาพรวมว่าโลโก้มี **เอกภาพ (Unity)** หรือไม่ (ดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แตกแยกกระจัดกระจาย)

บันทึกการใช้เครื่องมือ (พิมพ์ตอบสั้นๆ):

- ในการวาดชิ้นงานนี้ นักเรียนใช้เครื่องมือ (Tool) ไດในโปรแกรม Illustrator เป็นหลักบ้าง? (ยกตัวอย่างมา 3 เครื่องมือ)
- 1.
- 2.
- 3.

การประเมิน	ระดับ 5 (ดีเยี่ยม)	ระดับ 4 (ดี)	ระดับ 3 (ปานกลาง)	ระดับ 2 (พอใช้)	ระดับ 1 (ปรับปรุง)
1. แนวคิดและการสื่อความหมาย					
2. การใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ					
3. ทฤษฎีสีและจิตวิทยาของสี					
4. ทักษะการใช้โปรแกรม Illustrator					

ใบงานหน่วยที่ 8: การออกแบบสื่อดิจิทัล

ชื่อ-สกุล..... รหัสนักศึกษา..... ชั้น ปวช. 1 /.....

คำชี้แจง: จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

1. สื่อดิจิทัล (Digital Media) มีความหมายว่าอย่างไร?

.....

.....

.....

2. ในการ ออกแบบโปสเตอร์ (Poster) มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการที่ต้องกำหนด ได้แก่อะไรบ้าง?

1.
2.
3.

3. แบนเนอร์ (Banner) คืออะไร และลักษณะของแบนเนอร์ที่ดีควรเป็นอย่างไร?

.....

.....

.....

4. จงอธิบายความแตกต่างระหว่าง บล็อก (Blog) และ อี-นิวส์เลตเตอร์ (E-newsletter)

.....

.....

.....

4. ฉลากสินค้า มักจะถูกนำไปติดตั้งอยู่ที่ใด และมีวิธีการออกแบบอย่างไรเพื่อให้เกิดผลดีต่อสินค้า?

.....

.....

.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ ไปเติมลงในตารางหมวดหมู่ให้ถูกต้องตามลักษณะของการออกแบบ (โปสเตอร์, เว็บไซต์, บรรจุภัณฑ์, แบนเนอร์, ฉลากสินค้า, บล็อก, อี-นิวส์เลตเตอร์)

การออกแบบสิ่งพิมพ์ด้วยสื่อดิจิทัล PDF	การออกแบบกราฟิกเพื่อนำไปใช้สื่อดิจิทัล PDF
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

ตอนที่ 3: ภาคปฏิบัติ (Digital Banner Design)

คำชี้แจง: ให้นักเรียนออกแบบ "แบนเนอร์โฆษณา (Banner Ad)" สำหรับโปรโมทวิทยาลัย หรือ สาขาวิชา เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล 1 ชิ้นงาน ลงในกรอบสี่เหลี่ยมด้านล่าง

เงื่อนไข: ในการออกแบบโปสเตอร์ นักเรียนจะต้องกำหนดองค์ประกอบหลัก 3 ประการให้ชัดเจนตามทฤษฎี การออกแบบโปสเตอร์ ได้แก่ การกำหนดขนาด, การกำหนดรูปภาพประกอบ, และการกำหนดตัวอักษร

อธิบายแนวคิดผลงาน:

- การกำหนดขนาด: โปสเตอร์ชิ้นนี้ตั้งใจให้อยู่ในขนาดใด (เช่น ขนาดใหญ่ 24"x35" หรือขนาดเล็ก)?
- ตอบ
- การกำหนดรูปภาพประกอบ: รูปภาพหลักในโปสเตอร์คือรูปอะไร (เช่น ภาพถ่าย, ภาพวาด, ลวดลาย กราฟิก)?
- ตอบ
- การกำหนดตัวอักษร: ตัวอักษรข้อความหรือตัวอักษรหัวเรื่องมีข้อความว่าอะไร? และทำหน้าที่ บรรยายข้อมูลสาระให้รับรู้ได้อย่างไร?
- ตอบ